commemorationem amittebant: ut que deerant tormentis repleret punitio: et ipsi quidem tuus mirabiliter transirent: illi autem novam mortem invenirent. Omnis enim creatura ad suum genus ab initio refigurabatur deserviens tuis preceptis: ut pueri tui custodirentur illesi. Nam nubes castra eorum obumbrabat: et ex aqua que ante erat terra arida apparuit: et in mari rubro via sine impedimento: et campus germinans de profundo nimio: per quem omnis natio transivit que tegebatur tua manu videntes tua mirabilia et monstra. Tanquam equi enim depaverunt escam: et tanquam agni exultaverunt magnificantes te domine qui liberasti illos. Memores enim erant adhuc eorum que in incolatu illorum facta fuerant: quemadmodum pro natione animalium eduxit terra muscas: et pro piscibus eructavit flumius multitudinem ranarum. Novissime autem viderunt novam creaturam avium: cum adducti concupiscentia postulaverunt escas epulationis. In allocutione enim desiderii ascendit illis de mari ortigometra: et vexationes peccatoribus supervenerunt non sine illis que ante facta erant argumentis per vim fluminum. Juste enim patiebantur secundum suas nequitias. Etenim detestabiliorem inhospitalitatem instituerunt. Alii quidem ignotos non recipiebant advenas. Alii autem bonos hospites in servitutem redigebant. Et non solum hec: sed et alius quidem respectus illorum erat: quoniam inviti recipiebant extraneos. Qui autem cum leticia receperunt hos qui eisdem usi erant iusticiis: sevissimis afflixerunt doloribus. Percussi sunt autem cecitate sicut illi in foribus iusti: cum subitaneis cooperti essent tenebris. Unusquisque transitum hostii sui querebat. In se enim elementa dum convertuntur sicut in organo qualitatis sonus immutatur: et omnia suum sonum custodiunt. Unde estimari ex ipso visu certo potest. Agrestia enim in aquatica convertebantur: et quecumque erant natantia in terram transiebant. Ignis in aqua valebat supra suam virtutem: et aqua extinguentis nature obliviscebatur. Flamme econtrario corruptibilium animalium non vexaverunt carnes coambulantium: nec dissolvebant illam que facile dissolvebatur sicut glacies bonam escam. In omnibus enim magnificasti populum tuum domine et honorasti: et non despexisti in omni tempore et in omni loco assistens eis.

Explicit liber sapientie. Incipit prologus ihesu filii syrach in ecclesiasticum.

Multorum nobis et magnorum per legem et prophetas aliosque qui secuti sunt illos sapientia demonstrata est: in quibus oportet laudare israhel doctrine et sapientie causa: quia non solum ipsos loquentes necesse est esse peritos: sed etiam extraneos posse et dicentes et scribentes doctissimos fieri. Avus meus ihesus postquam se amplius dedit ad diligentiam lectionis legis et prophetarum et aliorum librorum qui nobis a parentibus nostris traditi sunt voluit et ipse scribere aliquid horum que ad doctrinam et sapientiam pertinent: ut desiderantes discere et illorum periti facti magis magisque attendant animo: et confirmentur ad legitimam vitam. Hortor itaque venire vos cum benivolentia et attentiori studio lectionem facere: et veniam habere in illis in quibus videamur sequentes imaginem sapientie deficere in verborum compositione. Nam deficiunt verba hebraica: quando fuerint translata ad aliam linguam. Non autem solum hec: sed et ipsa lex et prophete ceteraque aliorum librorum non parvam habent differentiam quando inter se dicuntur. Nam in octavo et tricesimo anno temporibus ptolomei euergetis regis postquam perveni in egiptum: et cum multum temporis ibi fuissem inveni ibi libros relictos non parve neque contemnende doctrine. Itaque bonum et necessarium putavi et ipse aliquam addere diligentiam et laborem interpretandi librum istum: et multa vigilia attuli doctrinam in spacio temporis ad illa que ad finem ducunt librum istum dare: et illis qui volunt animum intendere et discere quemadmodum oporteat instituere mores qui secundum legem domini proposuerint vitam agere.

Explicit prologus. Incipit liber ecclesiastici. j.

Omnis sapientia a domino deo est: et cum illo fuit semper: et est ante evum. Arenam maris et pluvie guttas et dies seculi quis dinumeravit? Altitudinem celi et latitudinem terre et profundum abissi quis dimensus est? Sapientiam dei precedentem omnia: quis investigavit? Prior omnium creata est sapientia: et intellectus prudentie ab evo. Fons sapientie verbum dei in excelsis: et ingressus illius mandata eterna. Radix sapientie cui revelata est: et astucias illius quis agnovit? Disciplina sapientie cui revelata est et manifestata: et multiplicationem ingressus illius quis intellexit? Unus est altissimus creator omnium omnipotens et rex potens et metuendus nimis: sedens super thronum illius et dominans deus. Ipse creavit illam in spiritu sancto: et vidit et dinumeravit et mensus est. Et effudit illam super omnia opera sua: et super omnem carnem secundum datum suum: et prebet illam diligentibus se. Timor domini gloria et gloriatio: et leticia et corona exultationis. Timor domini delectabit cor: et dabit leticiam et gaudium in longitudinem dierum. Timenti deum bene erit in extremis: et in die defunctionis sue benedicetur. Dilectio dei honorabilis sapientia: quibus autem apparuerit in visu diligunt eam in visione et in agnitione magnalium suorum. Initium sapientie timor domini: et cum fidelibus in vulva concreatus est: et cum electis feminis graditur: et cum iustis et fidelibus agnoscitur. Timor domini scientie religiositas. Religiositas custodiet et iustificabit cor: iocunditatem atque gaudium dabit. Timenti deum bene erit in extremis: et in diebus consolationis illius benedicetur. Plenitudo sapientie timere deum: et plenitudo a fructibus illius. Omnem domum illius implebit a generationibus: et receptacula a thesauris illius. Corona sapientie timor domini: replens pacem et salutis fructum: et vidit et dinumeravit eam. Utraque autem sunt dona dei. Scientiam et intellectum prudentie sapientia compartietur: et gloriam tenentium se exaltat. Radix sapientie est timere deum: rami enim illius longevi. In thesauris sapientie intellectus et scientie religiositas: execratio autem peccatoribus sapientia. Timor domini expellit peccatum. Nam qui sine timore est non poterit iustificari: iracundia enim animositatis illius subversio eius est. Usque in tempus sustinebit patiens: et postea redditio iocunditatis. Bonus sensus usque in tempus abscondet verba illius: et labia multorum enarrabunt sensum illius. In thesauris sapientie significatio discipline: execratio autem peccatori cultura dei. Fili concupiscens sapientiam conserva iusticiam: et deus prebebit illam tibi. Sapientia enim et disciplina timor domini: et quod beneplacitum est illi fides et mansuetudo:

Biblia Latina MAINZ, CA. 1455 Gutenberg Bible RARE BOOK AND SPECIAL COLLECTIONS DIVISION, LIBRARY OF CONGRESS Octavo